

โครงการยกระดับธุรกิจอุตสาหกรรม และวิสาหกิจชุมชน

ความนำ

หน้าที่ 1 จาก 3

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ได้กำหนดวิสัยทัศน์ประเทศไทย “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืนเป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” หรือเป็นคติพจน์ประจำชาติว่า “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” เพื่อสนองตอบต่อผลประโยชน์แห่งชาติ โดยยกระดับศักยภาพของประเทศในหลากหลายมิติ พัฒนาคมนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ สร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคมสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และมีภาครัฐของประชาชนเพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม ปัจจุบันการพัฒนาประเทศทุกมิติได้รับผลกระทบจากภาวะเศรษฐกิจโลกซบเซา และการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่ก่อให้เกิดผลกระทบทั้งเศรษฐกิจและสังคมอย่างรุนแรง ส่งผลให้ในแต่ละภาคมีภาวะเศรษฐกิจหดตัวจากการหยุดหรือชะลอการดำเนินกิจกรรมของสาขาการผลิตและบริการ ดังนั้น การพัฒนาในระยะต่อไปการผลิตและการบริการต้องปรับตัว โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับเศรษฐกิจฐานราก เน้นการผลิตและบริการเพื่อการบริโภคภายในประเทศตามความต้องการของผู้บริโภคที่เปลี่ยนไป โดยเฉพาะความต้องการสินค้าประเภทสุขอนามัยมากขึ้น แม้ว่าจะได้รับผลกระทบจากการชะลอตัวของการลงทุน แต่บางกิจการยังได้รับความสนใจจากนักลงทุนและมีการลงทุนอย่างต่อเนื่องโดยการค้าและบริการต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบการดำเนินการให้สอดคล้องกับภาวะวิถีความเป็นปกติใหม่ ประเทศไทยจึงจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม โดยอาศัยฐานความเข้มแข็งของประเทศอันประกอบด้วยความหลากหลายทางชีวภาพและความหลากหลายทางวัฒนธรรม ส่งเสริมและพัฒนาให้ประเทศไทยเป็นเจ้าของสินค้าและบริการมูลค่าสูง ที่ยกระดับมูลค่าในห่วงโซ่การผลิตสินค้าและบริการนำเทคโนโลยีเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน กระจายรายได้ โอกาส และ ความมั่นคงแบบทั่วถึง (Inclusive Growth) ที่เรียกว่า “โมเดลเศรษฐกิจ BCG” ซึ่งเป็นการพัฒนา 3 เศรษฐกิจ คือ เศรษฐกิจชีวภาพ (Bioeconomy) เศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) และเศรษฐกิจสีเขียว (Green Economy) ไปพร้อม ๆ กัน เพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนประเทศไทยอย่างเป็นรูปธรรม ประกอบกับต้องมีการขยายตัวและการเติบโตทางเศรษฐกิจ ที่ต่อเนื่อง รวมทั้งมีขีดความสามารถทางการแข่งขันที่เพิ่มขึ้นในเวทีสากล จึงได้มุ่งพัฒนามบนพื้นฐานแนวคิด 3 ประการ ได้แก่ (1) “ต่อยอดอดีต” โดยมองกลับไปทบทวนแนวทางเศรษฐกิจ อัตลักษณ์ วัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิต และจุดเด่นทางทรัพยากรธรรมชาติที่หลากหลาย (2) “ปรับปัจจุบัน” เพื่อปูทางสู่อนาคตผ่านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของประเทศในมิติต่าง ๆ และ (3) “สร้างคุณค่าใหม่ในอนาคต” ด้วยการเพิ่มศักยภาพของผู้ประกอบการ พัฒนาคมนรุ่นใหม่ รวมถึงปรับโมเดลธุรกิจ เพื่อตอบสนองความต้องการของตลาด ผสมผสานกับยุทธศาสตร์ที่รองรับอนาคตบนพื้นฐานของการต่อยอดอดีตและปรับปัจจุบัน พร้อมทั้งการส่งเสริมและสนับสนุนจากภาครัฐ จะทำให้ประเทศไทยสามารถสร้างรายได้และการจ้างงานใหม่ ขยายโอกาสทางการค้า การลงทุนในเวทีโลก ควบคู่ไปกับการยกระดับรายได้และการกินดีอยู่ดี รวมถึงการเพิ่มขึ้นของคนชั้นกลางในประเทศได้ในคราวเดียวกัน

ความนำ

หน้าที่ 2 จาก 3

กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม โดยกองพัฒนาอุตสาหกรรมชุมชน เป็นหน่วยงานในการพัฒนาและส่งเสริมผู้ประกอบการในระดับฐานราก ซึ่งจากอดีตที่ผ่านมาได้ดำเนินการพัฒนาหมู่บ้านอุตสาหกรรมสร้างสรรค์สู่การพัฒนาเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน รวมจำนวนทั้งสิ้น 251 ชุมชน เพื่อความต่อเนื่องในการพัฒนาให้ผู้ประกอบการในระดับฐานราก ให้สามารถฟื้นตัวกลับมาเข้มแข็งในยุคปกติใหม่ ประกอบกับเพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ BCG “เศรษฐกิจเติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน ประชาชนมีรายได้ดี คุณภาพชีวิตดี รักษาและฟื้นฟูทรัพยากรจากหลากหลายทางชีวภาพและสิ่งแวดล้อมให้มีคุณภาพที่ดี ด้วยการใช้ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรมจึงได้นำการพัฒนาโลก 7 วิธีปั้นชุมชนดีพร้อมโดยมุ่งเป้าหมายการพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในวิถีปกติใหม่เป็น “ชุมชนดีพร้อม” ให้มีความเข้มแข็ง โดยได้คัดเลือกดำเนินการใน 76 ชุมชน 76 จังหวัด ซึ่งมีแนวคิด ดังนี้

1. แผนชุมชนดีพร้อม

โดยดำเนินการพัฒนาชุมชนในลักษณะ Sand Box หรือ Holistic ผ่านความเห็นชอบของชุมชน (consensus) วิเคราะห์ศักยภาพของแต่ละพื้นที่ และจุดเด่นของแต่ละชุมชน อย่างมีส่วนร่วมกับคนในชุมชน

2. คนชุมชนดีพร้อม

โดยดำเนินการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ทั้งด้าน Skills Ability และ Knowledge ในแต่ละระดับ คนในชุมชนเกิดอาชีพหลักและอาชีพเสริม ที่สามารถสร้างรายได้เพียงพอเพียงได้ในชุมชน พร้อมทั้งการสร้าง ความเข้มแข็งและเครือข่ายให้กับผู้นำชุมชนในแต่ละระดับ โดยเน้นให้เกิด “เซฟชุมชน” และการขยายผลตามโมเดล ดีพร้อมฮีโร่ ที่เป็นการพัฒนาวิสาหกิจเพื่อสังคมให้เป็นกลไกการพัฒนาชุมชน โดยเสริมสร้างองค์ความรู้ และพัฒนาทักษะให้กับกลุ่มผู้มีรายได้น้อยเพื่อยกระดับสู่การเป็นนักธุรกิจชุมชน (Local Entrepreneurs) พัฒนาศักยภาพผู้นำธุรกิจชุมชน (Local Business Leaders) ให้มีความสามารถในการบริหารจัดการ และเชื่อมโยงเครือข่ายกับผู้ประกอบการธุรกิจเพื่อสังคมต่าง ๆ (DIPROM Heroes) เพื่อส่งเสริมการรวมกลุ่มในรูปแบบที่มีโครงสร้างกระจายรายได้ให้กับชุมชนอย่างเป็นธรรม ตลอดจนการสร้างสภาพแวดล้อมและกลไกการสนับสนุนผู้ประกอบการธุรกิจเพื่อสังคมให้เติบโต ซึ่งเป็นกลุ่มผู้ประกอบการที่สร้างสมดุลการพัฒนาระหว่างเศรษฐกิจกับสังคมและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน อันจะเป็นการสร้างผลกระทบเชิงบวกต่อสังคม ชุมชน และสิ่งแวดล้อมต่อไป

3. แปรนด์ชุมชนดีพร้อม

ดำเนินการโดยการค้นหาอัตลักษณ์ชุมชน เพื่อสร้างพัฒนาและยกระดับแบรนด์ทั้งในระดับชุมชน และวิสาหกิจชุมชน การดำเนินการในครั้งนี้ มุ่งเน้นให้เกิด “แบรนด์ชุมชน”

4. ผลิตภัณฑ์ชุมชนดีพร้อม

ดำเนินการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของชุมชน ทั้งในระดับชุมชน และวิสาหกิจชุมชน โดยสอดเรื่อง BCG เอกลักษณ์ และมาตรฐาน โดยเป็นการต่อยอดผลิตภัณฑ์เด่นหรือมีอัตลักษณ์ในพื้นที่ เพื่อเสริมความน่าสนใจและจุดเด่นให้ชุมชน พร้อมกระตุ้นความต้องการของผู้ซื้อ และนักท่องเที่ยวให้แก่ชุมชน

ความนำ

หน้าที่ 3 จาก 3

5. เครื่องจักรชุมชนดีพร้อม

ดำเนินการพัฒนาระดับการผลิตให้มีความเป็นมาตรฐาน ต้นทุนต่ำ คุณภาพสูง ยกระดับการผลิตสู่กระบวนการผลิตแบบ 4.0 ในแต่ละชุมชน ประกอบกับการพัฒนาเครื่องจักรที่ออกแบบมาอย่างเฉพาะทาง มีการให้บริการเครื่องจักรแปรรูปและเครื่องจักรกลเกษตร อุตสาหกรรมอัจฉริยะ และศูนย์ดีพร้อมเซ็นเตอร์ทั่วประเทศ

6. ตลาดชุมชนดีพร้อม การพัฒนาระดับการตลาด ทั้งในรูปแบบออนไลน์และออฟไลน์ เพื่อทดสอบตลาด และเชื่อมโยงความร่วมมือต่าง ๆ

7. เงินทุนหมุนเวียนดีพร้อม การพัฒนาใน 6 กลไกที่กล่าว ทำให้ชุมชนมีรายได้หมุนเวียน และเกิดการกระจายรายได้ สามารถเพิ่มงานในชุมชน

วัตถุประสงค์

3.1 เพื่อส่งเสริมและพัฒนาคนในชุมชนให้มียอดความรู้ ด้านแผนชุมชน คนชุมชน แร่นด์ชุมชน ผลิตภัณฑ์ชุมชน เครื่องจักรชุมชน ตลาดชุมชน และเงินทุนหมุนเวียน

3.2 เพื่อยกระดับการผลิต การพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีมูลค่าเพิ่ม มีมาตรฐานและการตลาดที่สอดคล้องกับบริบทเศรษฐกิจและสังคมยุคใหม่ ให้เกิดการกระจายรายได้ เกิดความเข้มแข็งพร้อมมุ่งสู่การแข่งขันและเติบโต

